

memo

aan: Buro SRO
van: Laneco
datum: 24 juni 2014
betreft: Quick scan flora en fauna Beukenlaan te Leimuiden

1 Inleiding

Aan de Beukenlaan te Leimuiden ligt een onbebouwd perceel dat op dit moment in gebruik is als schapenweide. Op deze locatie is de bouw van een aantal woningen beoogd.

Voor deze ingreep mag plaatsvinden, moeten de effecten op beschermde natuurwaarden in beeld zijn gebracht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming (Natuurbeschermingwet 1998 en EHS) en soortenbescherming (Flora- en faunawet). Deze memo behandelt de resultaten van dit onderzoek, dat als een verkennend onderzoek; een quick scan, is uitgevoerd.



2 Onderzoeksmethode

In deze quick scan worden op basis van een veldverkenning op 13 mei 2014, biotoopinschattingen en verspreidingsgegevens, uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van en effecten op beschermde natuurwaarden.

Enkele jaren geleden is op deze locatie (als onderdeel van ene groter gebied) ook reeds een quick scan flora en fauna uitgevoerd. Omdat deze ouder is dan 5 jaar is de eerder uitgevoerde quick scan juridisch niet meer houdbaar. In 5 jaar kan er in biotopen en soortensamenstelling in een gebied veel veranderen.

3 Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Het plangebied ligt aan de westzijde van Leimuiden. De kern van het dorp ligt op korte afstand ten oosten van de locatie. De omgeving van het plangebied bevat een aantal relatief jonge wijken, weilanden en watergangen.

Het plangebied is bijna volledig omringd door watergangen die in verbinding staan met andere watergangen in de omgeving. Alleen via de Beukenlaan is toegang tot het plangebied. De watergangen ten noorden en zuiden van het plangebied hebben aan de overzijden vanaf het plangebied knotbomenrijen.

Ten zuiden van het plangebied ligt naast de watergang de Kerklaan met laanbomen. In het westen en noorden van het plangebied liggen nieuwbouwwijken.

Het plangebied zelf is onbebouwd. De begroeiing bestaat uit een voedselrijke grasweide. De sloten aan de rand van het plangebied zijn, gezien de begroeiing, voedselrijk.



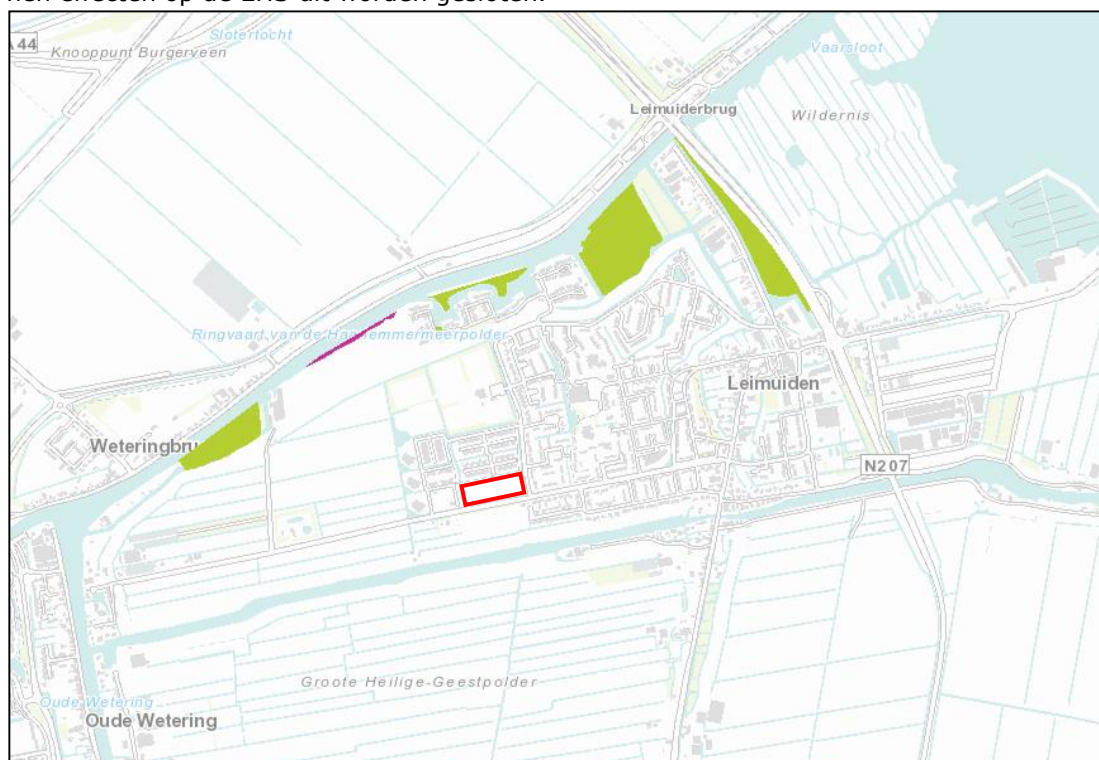
Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

In dit plangebied is de bouw van een aantal nieuwe woningen beoogd. Hierbij zullen de aanwezige watergangen en de bomenrijen buiten het plangebied worden gehandhaafd.

4 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt op ongeveer 11 kilometer afstand van het Natura2000 gebied de Nieuwkoopse Plassen en de Haeck. Het plangebied heeft geen enkele relatie met dit natuurgebied. De effecten op flora en fauna als gevolg van de beoogde ingreep zullen lokaal van aard zijn. Gezien de grote afstand, zijn effecten op dit natte Natura2000 gebied uit te sluiten.

Het plangebied ligt op ongeveer 500 meter afstand van de EHS van de provincie Zuid-Holland. Gezien de afstand in relatie tot de beoogde ingreep (de bouw van een aantal woningen) kunnen effecten op de EHS uit worden gesloten.



Ecologische hoofdstructuur (groen en paars) nabij het plangebied (rood kader). (Kaart; geo.zuid-holland.nl)

5 Soortenbescherming

In het kader van soortenbescherming is de Flora- en faunawet van toepassing.

Algemeen voorkomende beschermde soorten

Op het perceel in een waterrijke omgeving kunnen algemeen voorkomende beschermde soorten (Tabel 1 Flora- en faunawet) als muizen, spitsmuizen, mol, bruine kikker, bastaardkikker (waargenomen), meerkikker, kleine watersalamander en gewone pad voorkomen. Aantasten van verblijfplaatsen van deze soorten mag op basis van een algemene vrijstelling.

Strikt beschermde soorten

Planten

Tijdens het veldbezoek zijn verschillende soorten wilde planten tussen de dichte grassige vegetatie waargenomen. Het gaat dan om plantensoorten als scherpe boterbloem, akkerdistel paardenbloem, grote brandnetel, gestreepte witbol, ridderzuring en grote weegbree. Op enkele plekken is aan de oever van de sloot ook riet waargenomen. De kleinere watergangen rondom het plangebied zijn deels bedekt met het klein kroos (ook wel eendenkroos); een indicator voor een voedselrijk milieu.

Gezien de aanwezige plantensoorten, is er sprake van een voedselrijk, vochtig, door mensen beïnvloed milieu. In een dergelijk milieu kunnen strikt beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Strikt beschermde soorten stellen ook meer strikte eisen aan hun leefomgeving. Van deze soorten kunnen in de omgeving volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992, www.zoogdieratlas.nl) de soorten waterspitsmuis en noordse woelmuis voorkomen. Beide soorten zijn beschermd in tabel 3 van de Flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Beide soorten leven in natte omstandigheden. De noordse woelmuis leeft in natte polders (moeras) met ruigere structuren, op locaties waar geen concurrentie is van andere woelmuisen. De waterspitsmuis leeft langs oevers, en jaagt in het water. Het moet gaan om natuurlijke oevers die grenzen aan schoon water met onderwaterbegroeiing.

De oevers van het plangebied hebben geen structuurrijke vegetatie en zijn niet geschikt voor deze soorten. Ook is in het water geen sprake van een goed ontwikkelde watervegetatie. De sloot tegen de Kerklaan heeft vrij steile oevers en is gezien de begroeiing voedselrijk. Daardoor kan het voorkomen van deze soorten worden uitgesloten.

Vleermuizen

Vleermuizen zijn op te delen in gebouw- en boombewonende soorten. Daarnaast zijn er soorten die van beide elementen gebruik maken. Verder is er onderscheid te maken in zomer en winterverblijven. Sommige soorten overwinteren in gebouwen, andere in grotten, bunkers, forten en kelders, en een derde groep overwintert in dikke bomen.

Gezien ligging aan de rand van de bebouwde kom, in een waterrijk omgeving en de verspreidingsgegevens (Limpens, 1999, Zoogdieratlas.nl) kunnen soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart en baardvleermuis in de omgeving voorkomen.

Er zijn geen oudere bomen die holtes kunnen bevatten of gebouwen in of direct tegen het plangebied aanwezig. Directe effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen op de locatie worden uitgesloten.

Het plangebied zelf is gezien de beperkte grootte en de ligging in een waterrijke omgeving geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen. Wel zijn er geen lijnvormige elementen nabij het plangebied die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen als vliegroute. Hierbij gaat het dan om de watergang, knotbomenrij en bomenlaan aan de zuidzijde van het plangebied. Lichtuitstraling vanuit de nieuwe bebouwing kan daarmee deze strikt beschermde soortengroep mogelijk verstoren. Er is echter al veel andere bebouwing langs dit lijnelement aanwezig die ook al verstorend kan werken. Om een toename van verstorende effecten te voorkomen zijn maatregelen nodig om lichtuitstraling te beperken.

Vogels

Tijdens het veldbezoek in het broedseizoen zijn in en direct nabij het plangebied de vogelsoorten spreeuw, houtduif, kauw, merel, wilde eend en koolmees gehoord en gezien. In de hoge grasrijke vegetatie zijn geen nesten van op de grond broedende vogels gevonden. Alle vogels, en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Aantasting en verstoring van actief gebruikte nesten is niet toegestaan. Als in het broedseizoen wordt gestart met werkzaamheden moet ten aanzien van zorgvuldig handelen eerst worden nagegaan of er geen vogels broeden. Broedgevallen tussen het gras kunnen door het voorafgaand aan het broedseizoen kortmaaïen (en kort houden) van het perceel worden voorkomen.

Van de jaarrond beschermde vogelsoorten (LNV, 2009) zijn geen nestplaatsen aangetroffen in het plangebied. Deze worden gezien het aanwezige biotoop ook niet in het plangebied verwacht. De voedselrijke grasweide zal ook geen belangrijk onderdeel uitmaken van het leefgebied van jaarrond beschermde soorten.

Vissen

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen er in de watergang tegen de Kerklaan beschermde vissoorten voorkomen. Indien ingrepen worden gepleegd aan (de oevers van) de watergangen, dient nader onderzoek naar beschermde vissoorten uitgevoerd te worden.. Als een oprijlaan wordt gerealiseerd middels een brug en/of een smalle duiker die de doorstroming waarborgt is er geen sprake van aantasting van het leefgebied van (strikt) beschermde vissoorten mits het water van te voren wordt verstoord zodat aanwezige vissen kunnen vluchten.

Amfibieën

Amfibieën hebben twee typen biotopen in hun leefgebied, een waterbiotoop voor de voortplanting en een landbiotoop. Het waterbiotoop bestaat over het algemeen uit een ondiepe watergang of poel met natuurlijke begroeiing, zonder grotere vissen. Het landbiotoop bestaat uit begroeiing en ruigte met enige dekking. Strikt beschermde soorten stellen ook strikte eisen aan hun leefomgeving.

In de omgeving is veel variatie in water en land als gevolg van veenaufgravingen. Hier zijn mogelijk biotopen voor strikt beschermde soorten aanwezig. Echter, volgens de verspreidingsgegevens van Ravon (2013) is van de strikt beschermde amfibieën alleen rugstreeppad in de omgeving aangetroffen. Deze wordt in het volledig met een dichte graszode begroeide plangebied niet verwacht aangezien rugstreeppad zichzelf ingraaft los zand en ondiep stilstaand water nodig heeft om voort te planten.

Er komen wel algemene amfibieënsoorten voor in en nabij wateren in de omgeving van de planlocatie.

Reptielen

In de omgeving van de planomgeving komen volgens verspreidingsgegevens (www.ravon.nl, 2011) geen reptielen voor. Alleen de ringslang zou in dit waterrijke gebied voor kunnen komen. Het plangebied is echter niet geschikt (geen natuurlijke oevers en intensieve weides), waardoor deze soort hier niet worden verwacht. Wel kunnen ringslangen door de watergang langs het plangebied trekken. Bebouwing in het plangebied zal hier geen effect op hebben. Effecten op strikt beschermde reptielsoorten kunnen worden uitgesloten.

Insecten en overige soorten

Beschermde soorten uit de soortgroepen insecten, en overige soortgroepen als mollusken, kreeften en tweekleppigen, komen vooral in natuurlijke omgevingen voor, die meestal liggen in of aansluiten op natuurgebieden. De sloten en wateren nabij het plangebied zijn niet bijzonder structuurrijk of natuurlijk qua plantengroei. Beschermde soorten uit deze soortgroepen worden hier niet verwacht.

6 Conclusie

- Gebiedsbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de EHS is niet van toepassing op dit plan;
- De meeste (mogelijk) voorkomende beschermde soorten vallen onder de lichte beschermingscategorie van de Flora- en faunawet. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten mogen op basis van een algemene, landelijk geldende vrijstelling worden aangetast, zonder dat sprake is van procedurele consequenties;
- Van de meer strikt beschermde soorten uit de Flora- en faunawet kunnen vleermuizen (Tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn) voorkomen in en direct nabij het plangebied. Een toename van verlichting (buiten of vanuit gebouwen) moet daarom worden voorkomen. Dit kan door maatregelen te nemen:
 - Alleen lage buitenverlichting aanbrengen (tot 10 meter van de waterlijn max 1 meter hoog, van 10-20 meter van de waterlijn max 2 meter hoog);
 - Alleen naar beneden gerichte verlichting met gebundelde lichtstralen gebruiken;
 - Verlichting niet richting de waterkant richten;
 - Verder kan langs de waterkant een lage haag of (knot)bomenrij en opgaande beplanting worden gerealiseerd om een toename van lichtuitstraling te voorkomen.
- Indien werkzaamheden aan de oever en de waterbodem worden uitgevoerd dient buiten de winter nader onderzoek uitgevoerd te worden naar vissen.
- Indien kleine ingrepen zoals het plaatsen van duikers plaatsvinden, zijn maatregelen nodig om het doden van vissen te voorkomen. Dit kan door het water ter plaatse van de ingreep eerst handmatig te verstoren (met een hark bijvoorbeeld) zodat aanwezige vissen vluchten. Verder moet naar één kant toe worden gewerkt. De aantasting is zodanig klein dat effecten op het leefgebied van vissen in het algemeen niet worden verwacht.
- Alle vogelnesten zijn in het broedseizoen strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Er dient daarom buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) te worden gestart met werkzaamheden. Bij start in het broedseizoen moet door gericht onderzoek worden aangetoond dat er geen vogels broeden in en om het plangebied.
- Verder geldt altijd de zorgplicht, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaap seizoen) te starten met werkzaamheden, het plangebied eerst kort te maaien en het gefaseerd werken om dieren te kans te geven om te vluchten.

Vrijblijvende aanbevelingen

- Als vrijblijvend advies wordt aanbevolen om de nieuwbouw geschikt te maken voor vleermuizen door het aanbrengen van 2,5-3 cm brede open stootvoegen op minimaal 2,5 meter hoogte in bij voorkeur de zuidelijke spouwmuur (niet boven ramen en deuren) of een houten wand;
- Ook kan worden gedacht aan het geschikt maken van de panden voor huismussen en gierzwaluwen door het aanbrengen van neststenen in de muur (minimaal 3 meter hoog), het 1 dakpan hoger dan normaal aanbrengen van vogelschroot en/of het 4-5 centimeter laten oversteken van de nokpannen op de hoeken.



Landschaps & Ecologisch Advies

- Verder wordt geadviseerd om nabij de oevers van de watergangen, met name de zuidelijke watergang, een natuurlijke oever te realiseren en gevarieerde natuurlijke vegetatie te laten groeien. Hier kunnen diverse vogels, kleine zoogdieren en amfibieën gebruik van maken.